

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.Čekopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadrugi dom.Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.
Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 97.

Sobota 3. decembra 1927.

Leto II.

Ukinitev ministrstva za socialno politiko?

Vlada se zopet bavi z vprašanjem ukinitve ministrstva za socialno politiko, narodno zdravje, šume in rude, vere, konstituante in agrarno reformo. Po načrtu podredi zdravstvo notranjemu ministru, vere trgovskemu, socialno politiko trgovskemu, šume trgovskemu in rude poljedelskemu.

Za majhno državo je sicer 19 ministrov, ki jih imamo sedaj, preveč. To radi priznavamo. Nikakor pa ni pametno, če se hoče opustiti ministrstvo socialne politike in izročiti podjetniškemu trgovskemu ministrstvu. Po tem načrtu se socialni interesi delovnega sloja, na primer socialnega zavarovanja podeli na dve ministrstvi. Socialno zavarovanje delavcev bo dodeljeno trgovinskemu ministrstvu, zavarovanje železničarjev je dodeljeno prometnemu ministru in rudarje se dodeli tudi trgovinskemu. V interesu šibkejših slojev specialno in tudi v splošnem interesu bi pa bilo, da se vse

socialne in delavskovarstvene ustanove kakor tudi zdravstvo združijo v eno enoto. Socialni položaj in higijena sta tako važni panogi, da bi morali imeti svoje središče in se med seboj podpirati.

Vemo, da je tudi naša država kapitalistična in da ne bodo navedena ministrstva, kot zastopstva podjetniške buržuazije, polagala na socialne in delavskovarstvene ustanove nobene važnosti, ker je takozvani solidarizem, ki ga zagovarjajo vse meščanske stranke, naši krščanski in narodni socialci, le puhla fraza, ki lepo zveni za ušesa. Buržuazija je gospodar v državi in bo ščitila le svoje interese, ki so nasprotni interesom delovnih slojev. Radovedni smo, kaj pravijo pristaši SLS in ministri socialne politike k taki reformi vlade. Ali so tudi ti socialno čuteči možje za to, da se onemogoči vsakršno pospeševanje socialnopolitičnih in higijskih interesov v splošni blagor?

Vladna zunanja politika in delavstvo.

Izjava poslanca s. Petejana ob priliki
vembra 1927.

Gospodje narodni poslanci!

Nisem se prijavil k besedi zato, da se spuščam v podrobnosti ekspozice našega zunanjega ministra, temveč zato, da podam par principijelnih točk, s katerimi moram opravičiti, oziroma utemeljiti svoje stališče in stališče stranke, katero zastopam, glede na zunanjo politiko sedanje vlade.

Ze kar v uvodu govora g. zunanjega ministra se nam je pojavila pred očmi neka črna stena, katere senca nas je spremljala do konca njegovega govora ter dala njegovim izvajanjem neko čudno obeležje s tem, da je zakrivala ono, kar bi gospod minister bil moral povedati in kar bi narod moral znati, to je, ker se v naši zunanji politiki inarodu ne pove, da bi spoznal vsaj vodilne misli in poteze, katere zasleduje politika sedanjega režima. Naše stališče v tem oziru je torej to, da najodločnejše odklanjamo tak sistem zunanje politike, ker je to politika tajne diplomacije, proti kateri se socialistične stranke ne samo pri nas, ampak v vseh državah najodločnejše borijo.

Drugo vprašanje, o katerem se je danes tukaj razpravljalo, je prijateljska pogodba s Francijo. Pri tej priliki moram poudariti, da mi socialisti na tak pakt ne gledamo s tistim optimizmom, kakor drugi, in to iz enostvanega razloga, ker imajo vsi taki prijateljski pakti dvojno lice, eno rožnato, lepo, drugo pa grozečo, nevarno radi fatalnih posledic, ki jih krijejo v svojem krilu. Radi tega stojimo na načelnem stališču, da je že skrajni čas, da vendar enkrat preidemo od prijateljskih paktov na zveze med vsemi državami in predvsem da preidemo od programatičnega dela do dejanske svobone zveze vseh balkanskih narodov ter potom tega tudi do zveze vseh evropskih držav.

Na tretjem mestu se moram dotakniti tudi izvajanj g. Pribečevića ter pri tem poudariti zlasti to, da je sicer v enem oziru zagovarjal idejo miru, v drugem pa skušal dokazati, da je oboroževanje naše države v pri-

debate o zunanji politiki dne 23. no-
vembra 1927.

meri z drugimi državami manjše, če ne malenkostno. (Dr. Ljudevit Pivko: Ne, to ni bil zmisel njegovih izvajanj!) Z ozirom na to konstatacijo g. Pribečevića moram izjaviti, da smo mi socialisti neprijatelji vsakega miru, ki sloni na bajonetih in da hočemo samo oni mir, ki ima svojo oporo in svoj izvor v sporazumu med vsemi narodi, koncentriran v obveznem mednarodnem razsodišču. Radi tega bi po našem mnenju politika naše vlade, našega zunanjega ministra morala predvsem biti politika borbe za razorožitev in za obvezno razsodišče. Ne zahtevamo — to bi bila demagogija — da bi bila naša država prva, pri kateri se naj izvede razorožitev in da naj ravno mi v tem oziru prednjačimo ter podamo dober vzgled za ostale države, ne, ampak pravim samo to, da bi ne bilo slabo in ne samo v našem interesu, ampak tudi interesu evropskega miru, da bi ravno mi začeli z propagando ideje za razorožitev, kakor je to storil

Macdonald in drugi s svojo akcijo v Ženevi že leta 1924, katerega pokreta pa do sedaj niti v ekspozicijah, niti v delovanju naše zunanje politike žalibog ni bilo mogoče zaslediti. Z obžalovanjem moram nadalje poudariti dejstvo, da g. zunanji minister niti z besedo ni omenil sovjetske Rusije. Nočem se spuščati v interne zadeve Rusije, toda smatram za veliko taktično pogreško, če se naša država tako vztrajno izogiba priznanju sovjetske Rusije in sem mnenja, da če je naša država, kakor pravi ekspozice g. zunanjega ministra, živi lahko v dobrih in prijateljskih odnosih z grofovsko in fevdalno Madjarsko in s fašistično Italijo, kjer se je ubijalo na tisoče in tisoče delavcev, uničevalo na tisoče domov in odpravilo vsako svobodo, kjer se uničuje gospodarsko in kulturno na stotisoče pripadnikov našega naroda v Primorju, ne bi bila sramota, nego čast za našo državo, če bi imela pogum priznati tudi sovjetsko Rusijo, kar bi bilo obenem tudi v njenem lastnem interesu. Ne trdim tega iz panslavističnih motivov, ne-

go z ekonomskega, političnega in socialnega stališča, ker sem prepričan, da bi tako priznanje imelo najboljše posledice za naše gospodarske razmere in obrodilo v vsakem oziru politične dobrine in dobre sadove. Toda do danes v vseh ekspozicijah naših zunanjih ministrov, v kolikor mi jih je bilo mogoče zasledovati, ni bilo slišati niti besedice o našem zblizevanju s sovjetsko Rusijo, temveč se je postopalo ž njo kakor z državo, ki ni vredna našega priznanja, medtem ko vidimo na drugi strani, da so večje, gospodarsko močnejše, politično razvitejše, že davno prešle preko tega predsodka in iščejo stike s sovjetsko Rusijo, dasi tam vlada diktatura. Smatram, da bi bila dolžnost naše zunanje politike iskati tega stika, tembolj in temprej, ker bo do tega priznanja slej ko prej itak moralo priti. Sigurno je, da bodo še v letu 1928 v Evropi nastopile bistvene spremembe v zunanji političnem položaju, ki jih bodo povzročile volitve v Franciji, Angliji, Nemčiji in drugod in te volitve bodo državno politiko pognale v drugo smer, to je na levo, ta politika bo pa iskala druga pota in druge smernice svojega udejstvovanja, kar bo za našo državo samo koristno. Zato bi bilo želeti, da že sedaj delamo na tem, da se pripravijo in ugledijo pota za stike in čim tesnejšo zvezo z Rusijo ter ustvarijo pogoji za obnovitev diplomatskih in ostalih odnosov z njo. Ne verujem, da bo g. minister zunanjih zadev poslušal moj glas, glas izmed 315, poudariti pa moram, in to je tudi stališče moje stranke, da vsaki uspeh zunanje politike zavisi v bistvu in

predvsem od dobre, solidne, notranje politike. Zato stojim na stališču, da ako hočemo uživati v svetovni javnosti ugled ter imeti vpliv v svetovnem koncertu, moramo najprej urediti naše notranje politične, gospodarske, socialne in kulturne razmere v državi, ki danes žalibog še niso urejene. Zaradi tega moramo predvsem zahtevati, da se v državi uvede popolna svoboda, demokracija in enakost za vse državljane brez razlike vere, narodnosti in stanov, česar danes še nimamo in kar nam danes bistveno otežkoča uspehe v zunanji politiki. Eden izmed glavnih vzrokov neuspehov leži tudi v tem, da nam tisti famozni zakon o zaščiti države v inozemstvu prav gotovo ne dela nobene časti, ravno ako tudi ne tiste umetno prirejene afere o komunizmu, ker celi svet pač ve in zna, da imamo v naši državi več oboroženih žandarjev, kakor pa prepričanih komunistov.

Zato sem za popolno svobo v državi, kar nam bo dalo najboljšo garancijo za primerne uspehe naše zunanje politike v korist države.

Kot socialisti bomo dosledno podpirali vsako gibanje in stremljenje po svobodi v državi in izven države, na drugi strani pa se borili proti vsaki reakciji, ki skuša zatreti svobodo delavskega razreda kot takega, ali pa vsega naroda.

H koncu moram poudariti, da sem te izjave moral podati iz razloga, da pojasnim, zakaj mi ni mogoče odobravati smernic zunanje politike, ki jih zasleduje sedanja vlada. (Odobranje in ploskanje na levici.)

IV. plenarna skupščina Delavske zbornice za Slovenijo.

Nadaljevanje.

Tajnik Uratnik je nadaljeval:

V zadevi stanovanjske zaščite smo izrazili ponovno mnenje, da je ukinitve stanovanjske zaščite pri nas preranjena, ker je stanovanj še mnogo premalo. Vkljub temu se je podaljšala stanovanjska zaščita le za par mesecev in še to v omejeni obliki. S tem smo napravili eksperiment, ki ga drugje v državah, ki so bile v vojni, niso dosedaj nikjer napravile. Mnogo krivde, da je moglo do tega priti, nosijo vsekakor tudi organizacije najemnikov in delavcev, ki so dopustile, da je stala zlasti v glavnem mestu narodna skupščina bolj pod vplivom propagande hišnih lastnikov, kakor pod vplivom zahtev organizacije najemnikov. V zadevi delovnega časa smo branili zakonska določila. Tudi tu nam je bil duh časa nasproten. Zatrjuje se, da je nadurno delo v interesu gospodarske povzdige potrebno. Vendar bi mogel ta argument imeti vsaj delno upravičenost le tedaj, ako ne bi nadurno delo na eni strani večalo brezposelnosti na drugi strani. Za trgovska in obrtna podjetja se delovni čas še vedno ni uredil z uredbo, kakor predpisuje to zakon. Zadnji čas opažamo, da se hoče delovni čas zlasti v trgovskih obratih, podaljšati. Vsi vemo, da vlada baš v tem oziru v naši državi velika anarhija. Na našem področju so bile tozadevno razmere do zadnjega časa še nekako urejene. Že v Zagrebu pa se je moglo najti še ob 9. uri zvečer po predmestjih trgovine

odprte. V centru države, v Beogradu, pa so odprti trgovski obrati dejansko tako dolgo, kakor se to komu poljubi. Dalje proti jugu, pa je to gotovo še slabše. Sedaj se delajo poizkusi, da bi se razširile neurejene razmere na celo državo, mesto, da bi se storilo obratno. Nikjer ni podaljšanje delavnega časa tako neupravičeno, kakor baš v trgovini. Slišali smo, da se utemeljuje tudi tu potreba po podaljšanju delovnega časa z gospodarsko krizo. Mi pa smo mnenja, da se da v naših trgovinah v 8 urah mnogo več blaga prodati, kakor ga more publika kupiti. Če je v eni trgovini odprto dalje kakor v vseh drugih, lahko to kakega zamudnega kupca res v to trgovino privabi. Ako se podaljša delovni čas splošno, bi se v trgovinah v 9, 10, 11 urah na dan ravno toliko prodalo, kot v osmih. S podaljšanjem delovnega časa ne bi dosegli ničesar drugega, kakor, da silimo trgovske nameščence čakati po trgovinah brez posla na odjemalce, mesto, da bi izrabili tak čas za kako drugo koristno delo.

Ze na zadnjem zasedanju skupščine se je poudarjalo, da je treba nekaj ukreniti proti preplavljanju posameznih poklicov z obrtnimi vajenci. Navetovale se je, naj ustanovi zbornica posvetovalnica za izbiranje poklicov.

Mi smo imeli potrebo poklicne posvetovalnice in zaščite vajencev stalno pred očmi. Mislimo pa, da bodo nameravane poklicne posvetoval-

nice samo takrat uspele, ako bodo njihovi organi zaposlitvene možnosti dobro proučili in znali dajati praktične nasvete. Ne bo težko ugotoviti, da je mnogo strok prenapolnjenih. Težje pa bo najti stroke, v katere moremo svetovati našim vajencem. Morda bi prekomerno zaposlovanje vajencev že to omejilo, ako bi se v novem obrtnem redu določilo, da vajenec ne sme služiti tri leta brezplačno, temveč se mora odškodovati v sorazmerju s tem, kolikor se je v svoji stroki že naučil in v kolikor za mojstra v stvari koristi.

V pogledu zaščite žen in dece je stopila Delavska zbornica v stik z registriranimi žeskim organizacijami in bo z njih pomočjo pripomogla k reševanju teh vprašanj.

V pogledu reorganizacije bolniškega zavarovanja so zavzele Delavske zbornice na konferenci v Novem Sadu stališče, ki ga citate v tiskanem poročilu. Delavske zbornice smatrajo, da bi večja samostojnost Okrožnih uradov za bolniško zavarovanje in strožja ločitev posameznih fondov, ki jih ti zbirajo, delavstvu le koristila. Vendar morajo ostati nekatere panoge, kakor n. pr. nezgodno zavarovanje, centralizirane. Tudi za bolniško zavarovanje so potrebni centralni rezervni fondi. Zato se mora izgraditi Središnji urad za zavarovanje delavcev v inštanco, ki bo upravljala te panoge zavarovanja, nad bolniškim zavarovanjem pa bo imela nadzorstvo. Tako nadzorstvo je potrebno posebno za tiste kraje, kjer se delavsko zavarovanje šele uvaja.

O rudarskem zavarovanju smo govorili in pisali pri nas že toliko, da predpostavljamo, da so tozadevni problemi vsakemu izmed vas, že v podrobnosti znani. Ne mogel bi pa trditi, da je to povsod tako, niti ne, da poznajo te probleme vsaj na najmerodajnejših mestih. Mi smo zapro-

sili v posebnem dopisu Generalno direkcijo za šume in rude, naj bi ukrenila od svoje strani vse, da se pospeši obravnavanje uredbe o rudarskem zavarovanju pred finančnim odborom in pri tej priliki ponovno povdarili, da uredba ne predvideva zadostnih mer za sanacijo rudarskega zavarovanja, ki bo padlo po tem načrtu predvsem na breme delavstva, namesto, da bi sodelovala pri sanaciji država in pa rudniška podjetja.

Dobili smo odgovor, da plačujejo podjetja za rudarsko zavarovanje polovico prispevka, država pa rudarsko zavarovanje nadzira, tako, da Generalna direkcija ne more razumeti, kako da trdimo, da bodo nosili vsa bremena sanacije zavarovanci.

Iz tega razvidimo, da Generalna direkcija za šume in rude še danes ne vidi, da se rudarskega zavarovanja s prispevki v iznosu 5% zavarovane mezde ne da sanirati in postaviti na zdravo podlago. Zato naj povem še enkrat na tem mestu v čem obstoja problem sanacije rudarskega zavarovanja. Na našem področju je bilo uvedeno rudarsko zavarovanje leta 1859, reorganizirano pa leta 1889. Pred vojno so imele naše provizijske blagajne, ki so upravljale starostno zavarovanje rudarjev, skupno okrog 9 milijonov predvojnih kron kapitalnih rezerv, kar bi odgovarjalo danes znesku 123 milijonov dinarjev. Te kapitalne rezerve je inflacijska doba izčrpala. V kolikor rezerv ni izčrpala že sama zmanjšana vrednost denarja, so jih izčrpali prenizki prispevki, ki so se plačevali po vojni do leta 1925 za starostno zavarovanje. Leta 1925 pa se je starostno zavarovanje tako uredilo, da prispevek niti ni dosegal valoriziranega predvojnega prispevka, medtem ko so rente valorizirane v predvojno rento daleč presegle.

(Dalje prihodnjič.)

Dnevne novice.

Ljubljana ima župana, večine pa ne.

V torek, dne 29. novembra se je sešel novi občinski svet ljubljanski. Starostni predsednik dr. Vinko Gregorič je vodil predsedstvo pri volitvi župana in podžupana. Najprej je prečital protest proti okrnitvi ljubljanskega vseučilišča in nadalje vzbujal SLS in SDS, da v občinskem svetu sodelujeta. Nato je govoril s. dr. Lemež, ki je govoril o državno-političnih stvareh.

Za župana je bil v ožji volitvi izvoljen SDS dr. Dinko Puc s 23 glasovi, dočim je dr. Vladimir Ravnihar (radikal) dobil 21 glasov.

Dr. Jerič (SLS) je po izvolitvi župana podal izjavo, da SLS ne more sodelovati v občinskem svetu, dokler se ne razčisti očitke glede prodaje Filipovega dvorca.

Ob tej prilike se je oglašil s. St. Likar, ki je izjavil, da je bil očitke proti dr. Pucu iznešen od take strani, da je treba nanj dati odgovora. V volilni borbi pa je bilo iznešenih še mnogo drugih očitkov za gerentovanja in komisarjenja na magistratu proti gerentom SDS in sosvetnikom SLS. Tudi ti očitki potrebujejo razčiščenja in pričakovati je od novega občinskega sveta, da bo imel dovolj moralne sile v sebi, da te zadeve spravi na čisto. Predlaga, da občinski svet izvoli iz svoje srede preiskovalno komisijo, ki naj te stvari preišče in ugotovi krivice.

Za podžupana je bil nato izvoljen SDS Josip Turk s 23 glasovi, dr. Jerič (SLS) pa je dobil 21 glasov.

Socialistična zastopnika v občinskem svetu ss. Likar in Miklošič sta

oddajala prazne glasovnice ter s tem najboljše karakterizirala stališče stranke do novega občinskega sveta.

Oglašala sta se v zbornici tudi dr. Puc in prof. Jarc. Prvi je zagotavljal, da je čist in kako srčno želi sodelovanje s SLS, drugi pa je te izjave pobijal, češ, da se SDS ni obrnila na SLS z nobenim takim predlogom. Končno so zastopniki SLS zapustili zborovalnico.

Kako se bo ta občinski svet, ki je sestavljen iz dveh glavnih silno si sovražnih polov, obnašal, bomo videli v kratkem.

K potrditvi ljubljanskega župana.

Izvolitev ljubljanskega župana postavlja v ospredje vprašanje, ali mora župana slovenskih avtonomnih mest potrditi tudi kralj. Mnogo jih je, ki trdijo, da za to ni nikake zakonite podlage. Po ljubljanskem mestnem statutu je imel ta privileg cesar. To je razumljivo z ozirom na historičen razvoj mestnih avtonomij, ki segajo nazaj v srednjeveško fevdalistično-patrimonialno dobo. S prevratom in z osvobođenjem pa so propadli tudi privilegiji habsburških cesarjev. Kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev ni niti dedič niti drugačen zakonit naslednik avstrijskega cesarja. Njegove prerogative so določene v vidovdanski ustavi. Županov drugih mest, n. pr. belgrajskega ali zagrebškega, kralj ne potrjuje. Le prirojeni servilnosti Slovencev je pripisovati, da se je udomačil ta običaj, ki nasprotuje temeljnemu samoupravnemu načelu, da si občinski volilci svobodno izbirajo občinski odbor in župana.

Pa bodi kakorkoli, gotovo je, da nobena stranka, ki hoče biti v resnici demokratična, pri zasledovanju svojih ciljev ne sme iskati podpore pri takih zastarelih privilegijih.

SLS pa očitno ni tega mnenja. Po izvolitvi župana dr. Puc je SLS podala izjavo, da z njim ne more sodelovati zaradi njegovih nerazčiščenih korupcijskih afer in je zahtevala, da se ta izjava priloži spisom, ki se imajo predložiti v svrhu potrditve župana na najvišje mesto. SLS je s tem poklicala »drugega ustavnega činitelja« za sodnika o tem, ali je dr. Puc korupcionista ali ne. Ni prav in ni demokratično, da se ta odločitev prepušča drugim in celo neodgovornim faktorjem. Sicer pa tudi dvomimo, ali bo drugi ustavni faktor hvaležen, da so ga postavili pred to alternativo. Če dr. Puc ne bo potrjen, bo s tem izrečeno, da se ga smatra za korupcionista. Če pa bo potrjen, tudi afera še ni spravljena s sveta, ker sodba drugega

Zobje čvrsti in beli, usta sveža in lepa, to je uspeh zobne paste

„PEBECO“.

Kdor si še ni ogledal

bogate zaloge in velike izbire mojih, pravkar v večjih partijah dospelih damskih in moških dublov in velurjev, naj takoj pohiti k tvrdki

L. ORNIK
v Koroško cesto štev. 9,

kjer dobi blago pod ugodnimi plačilnimi pogoji!

ustavnega faktorja o osebi dr. Puc absolutno ni merodajna za občinski svet, ki si gotovo ne bo dal vzeti pravice, da po objektivni preiskavi delovanja dr. Puc in drugih gerentdelovanja dr. Puc na drugih gerentov, komisarjev in sosvetnikov izreče o teh aferah svojo sodbo.

SLS je monarhistična stranka. S tem svojim korakom pa je izkazala slabo uslugo monarhizmu, ker je eksponirala drugega ustavnega činitelja. SLS tudi zatrjuje, da je najdemokracičnejša stranka. S to svojo izjavo pa je dokazala, da nima smisla za demokracijo in samoupravo. SLS tudi trdi o sebi, da je slovenska stranka. S tem pa, da razobeša umazano slovensko in ljubljansko perilo pred belgrajskimi forumi, je Slovence in Ljubljano prav po nepotrebnem izpostavila škodoželjnemu posmehu cele države.

Ta korak SLS je jako slab. Nasprotno pa je stališče, ki ga zagovarja socialistični predlog, popolnoma pravičen. Ljubljanska občina je avtonomna, zato je povsem opravičeno, da občinski svet izvoli komisijo, ki naj poslovanje gerentov, komisarja in gerentskih sosvetnikov preišče ter potem o dogodkih izreče svojo sodbo. SLS se je pa s svojim predlogom izrekla proti samoupravi mestne občine ljubljanske in pogazila z njim načelo demokracije.

Socialna in socialistična politika.

Mož z bombami je objavil v »Narodnem dnevniku« članek, ki je pravi kuriozum pristranosti in neznanja. Sklicuje se na čehoslovaškega ministra Šrameka in prihaja do zaključka, da so vse delavsko varstvene ustanove zato na svetu, da napravljajo sovraštvo med delodajalci in delavci ter da uničujejo industrijo. Takih modrovanj smo že sili, ker vsak otrok ve, da so naivna ali pa zlobna, ker človeku delavcu nočejo priznati pravice do eksistence in niti ne pravice, da bi izpopolnil svoje ustanove,

Š.:

Liga narodov.

Njen pomen in njen ustroj.

(Predavanje.)

1. december je praznik ujedinjenja, ki je nujno sledilo prevratu. Izvršila se je ta dan neka zgodovinska nujnost, kajti združilo se je takrat zopet v en organizem, kar je bilo združenega pred 1000 leti. In vendar je bilo treba za ta tako naravni proces tako strašne Kalvarije, preko katere je moral naš narod med svetovno vojno! Pa pravijo, da je bila pravica na naši strani, da je tako zahtevala ona pravica, na katero se lahko že po naravi sklicuje vsak narod, včasih celo že posamezen človek. In vendar je bilo treba potokov krvi, potreba strašnega trpljenja in muk, je bilo potreba mrtvecev in pohablencev brez števil, je bilo potreba vdov in sirot, je bilo potreba gladi in solza.

Res je, ujedinjenje je bilo doseženo, a velike dele naroda so prepustili tujcu, da jih preganja, da jim požiga domove, da duševno in telesno pogublja sinove in hčere naroda. To je velika in krvava rana na celotnem človeštvu, na civilizaciji Evro-

pe, ki smo na njo v toliki meri ponosni. In vpraša se: Ali res ni mogoče pametno presoditi, kje je pravica in kje krivica, kaj je Evropa dolžna svojim narodom, dolžna celotnemu človečanstvu?

Kakor nekdanj, pred sto leti še, tudi človek, poedinec ni poznal druge pravice, kakor tisto, ki si jo je priboril z lastno telesno močjo, a je vendar moral spoznati, da je dostikrat krivica telesno krepkejša, da je telesno močnejša od pravice. In takrat je človek priznal neko oblast nad seboj, oblast, h kateri se je mogel priti pritožiti in katere odločitev je priznal. Pustil si je vzeti nekoliko svoje svobode, ker je bila vera v moralno pravico močnejša od zupanja v lastno telesno moč.

Zgodovina nam kaže, kako človeštvo napreduje. Kar je nekdanj veljalo za posameznika, to bo moralo veljati za celoto, za države in za človeštvo, »saj smo si vsi bratje, bratje vsi narodi«. V dobi prometnih sredstev, »ki vežejo sever in jug in vodijo glas zapada k ušesu iztoka«, v dobi radija in aeroplanov, ki ne poznajo umetnih mej med posameznimi državami, v taki dobi mora vsakdo objeti s svojim obzorjem

ves svet, okleniti se celotne zemeljske oble in niti celotnega sveta se morajo vezati v slehernih možganih. Premalo je gledati nase, gledati na svoj rod, gledati na svoj narod, gledati na svojo državo; edino pravilno je, da človek gleda na celotno človeštvo, kakor prebira novice iz celega sveta vsak dan. Skratka: sodbeni človek mora biti kosmopolit.

S človeško civilizacijo so napredovale tudi vojne grozote, kakor je na drugi strani rasla cena človeškega življenja. Bogataši bi radi dali vse svoje premoženje za eno samo leto, včasih celo za en sam dan življenja, a enako ceno ima življenje sploh vsakega posameznika. Vsa higijena in vsa medicina, za katero dajejo države velike vsote, so komaj obliž v primeri na rane, ki jih seka vojna, ki uničuje življenje in imetje celih narodov. In končno, postavimo si vprašanje: Ali je zmagovalec moderne vojne res zmagovalec? Prilike po svetovni vojni so nam dale na to jasen odgovor.

Ni torej čudno, da so manifestirale po ulicah mase revnega naroda proti vojniam, ni čudno, da so se izrekli proti vojniam tudi vsi tisti koristni člani človeške družbe, ki mo-

rejo delati in delovati samo v mirnih razmerah, ni čudno, da so se zganili znova filozofi in človekoljubi ter zakričali v svet: Dajte nam forum, ki bo varoval našo zemljo pred zopetnim svetovnim požarom! In takrat so se zganile tudi države ter sklenile Zvezo narodov.

Misel na tako združitev pač ni nova, poskušali so jo po vsaki večji vojni, saj nam kaže zgodovina, da so bile sklenjene skoraj vse mirovne pogodbe »za večne čase«. Vedno pa so premalo računale z naravnim razvojem človeštva in pa premalo z občutljivostjo posameznih držav.

Občutljivost držav in njihov strah, da bi bile prizadete v lastni suvereniteti, je tudi največja ovira pri delovanju Društva narodov. Kakor je še danes primitivnemu človeku težko potrpeti in obtožiti onega, ki mu je storil zlo, pred sodiščem, ko hoče sam udariti, zvest nauku »oko za oko, zob za zob«, tako se čuti vsaka država užaljeno in gre v boj za »pravično stvar«. Pravična pa je stvar takrat, če jo branijo močni zavezniki, nepravilna pa takrat, če se zanjo bori in peha slabotna in revna država, kakor pravi Prešeren: »Causa victrix diis placuit«.

(Dalje prih.)

„Raduje se življenje nam, saj Radion pere sam!“

RAZUMNA
MICA

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilu in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Varuje perilo!

da si izboljša svoj socialni položaj potom njih.

Delavsko varstvene ustanove (socialno zavarovanje, delavske zbornice, borze dela itd.) še niso popolne in ravno buržuazija je tista, ki na vse pretega brani, da bi se izgradile. Danes so vse socialne ustanove zasilne, ali vse imajo važne probleme, do katerih jih delavstvo mora privedi. Naloga delavstva je, da z njimi dvigne delavsko in socialno zakonodajo, da organizira posredovanje dela itd. Zaraditega mora delavstvo čuvati te zavode, ne pa zaradi politike ali hujkanja med delodajalci in delavci, kakor trdi modrijan v »Narodnem dnevniku«.

Vse te ustanove čuti delavstvo res kot breme obenem. Tudi industrija občuti pezo teh ustanov. Ali bodimo pravični, pa se vprašajmo, kdo je kriv temu? Temu so krive gospodarske in socialne razmere, temu je kriva kapitalistična vojna in kapital, ki je ustvarila te žalostne socialne razmere. Delavec je danes plačan mnogo pod pariteto predvojnih mezd, zato čuti obremenitev. Članekar je nedvomno pristaš kapitalistov in bi moral vedeti, da je še stroje treba negovati, če se hoče, da vrše delo. Ali za delavca ta možakar nima srca. Misli si: če si bolan, pogini; če nimaš dosti jesti, umri za lakotjo; če si star, brez posla ali invalid, pa pogini za plotom, da bo manj stroškov s teboj.

Da, če članekar tako motri delavski razred, potem se ne smemo čuditi, če piše take članke.

Vsak delavec je član družbe, za družbo dela in ustvarja. Ta brezbržna kapitalistična družba pa ne daje delavcu nobene zaščite sama od sebe, nobene človeške preskrbe, pač pa hoče delavstvu odvzeti še to malo pravice samopomoči v življenjskih nesrečah, kar ima.

Ali je to socialna ali socialistična politika? Ne, to ni ne eno ne drugo; to je po pojmih socialno čutečega človeka — nesramnost.

Občinske volitve v mariborski oblasti.

Nadaljni rezultati občinskih volitev v mariborski oblasti znova dokazujejo, da se število naših glasov množi povsod in celo v čisto kmečkih občinah. V slovenjegraškem okraju so naše kandidatne liste dosegle v vseh občinah, v katerih smo se aktivno udeležili volitev, izredno lepe uspehe. Naravno, da vplivajo ti uspehi vzpodbujajoče na sodruge v ostalih občinah, kjer se bodo volitve še vršile, vsled česar moremo računati še, z večjim in večjim napredovanjem naših glasov. Delavsko najmočnejše občine pridejo šele na vrsto in takrat

se bo prav videlo, kako močno je delavsko gibanje.

Komercializacija železnic.

V kratkem se bo vršila v Belgradu anketa o takozvani »komercializaciji« železnic. »Slovenec« je nedavno objavil načrt, po katerem naj bi se železnice izločile iz državnega knjigovodstva ter imenoval poseben upravni odbor, v katerem bi bili zastopani gospodarski svet, univerze, trgovske zbornice, zveze industrijcev, društva inženjerjev in arhitektov ter pravniška društva. Ni nam znano, ali je to dejanski načrt ali je le mnenje SLS. Ugotovimo pa, da v tem upravnem odboru ni ne železničarske organizacije in ne delavskih zbornic. Dosedaj nam niti ni znano, da bi bile železničarska organizacija in delavske zbornice povabljeni na anketo, dasi gre pri nameravani reformi za pravice in socialni položaj ogromnega števila železniških nameščencev. Vprašanje komercializacije, kar bi se moralo pravzaprav imenovati racionalizacija, je silno važno vprašanje ne le za železniške nameščence, ampak tudi za potujoče občinstvo in promet. Ako se namerava komercializirati železnice z izstradavanjem nameščencev in visokimi tarifami, je to povsem napačno. Sanacija železnic se more izvesti samo s poboljšanjem socialnega položaja železničarjev, zadostnim številom nameščencev, s smotreno ureditvijo prometa in tehnično izpopolnitvijo. V koliko tak namen obstoji, bomo šele videli, ko gospodje povedo svoje mnenje na anketi, še bolj pa, ko pride do realizacije sklepov. Delavstvo pa mora stati na straži.

Naknadno zvemo, da se vrši tozadevna anketa že 5. decembra t. l. Dne 30. novembra se je vršila konferenca načelnikov ministrstva trgovine. Ta konferenca se je soglasno izrekla proti vladnemu načrtu in za oddajo železnic v najem v privatno eksploatacijo, kakor to zahtevajo gospodarski krogi. Skoro nedvomno je, da bo to stališče zmigalo tudi na anketi, ker to zahteva kapitalizem, ki bo potem odločal o usodi železniških nameščencev in o bodočnosti razvoja železniškega prometa v državi.

Iz seje Okrožnega urada v Ljubljani. Zadnje nedeljo je sklepalo novo ravnanje Okrožnega urada o proračunu, ki znaša na upravnih stroških okoli 7 milijonov dinarjev. Ob tej priliki so tudi klerikalci predlagali božičnico za uslužbence. Po njihovem predlogu bo dobil vsak uslužbenec-samec za božič 200 Din, oženjeni pa 25 odstotkov od plače. Za to je pa treba potrdila Središnjega

urada in pa ministrstva socialne politike. Uradniki pravijo, da bodo govorili o tem šele takrat, ko bo stvar tudi s te strani rešena. Doslej je bilo namreč še vse zavrnjeno.

Ob priliki proračunske debate Okrožnega urada so se delegati zavzeli ponovno za razpis volitev. Kossem je predlagal, da naj kar Trgovska in obrtna zbornica na eni strani in Delavska zbornica na drugi imenujeta v ta urad svoje zastopnike, ker sta obe instituciji že izvršili volitve in bi se na ta način prihranilo precej denarja, ker je volilni red prekomplikiran. Klerikalci so pa izjavili, da bi Trgovska in obrtna zbornica svoje zastopnike lahko imenovala, Delavska zbornica pa da ni pravi izraz volje članov Okrožnega urada, vsled česar se jim to ne dopade. O volitvah pa niso povedali ničesar.

Okrožni uradi dobe samostojnost. V ministrstvu socialne politike pripravljajo pravilnik, glasom katerega se bodo v bodoče vsi okrožni uradi sami upravljali in bo Središnji urad vodil naprej le še panogo nezgodnega zavarovanja, medtem ko mu bodo v bolniški panogi odvzete marsikater pravice. Če bo ta avtonomizacija služila odpravi birokracije in znižanju upravnih izdatkov (ne plač), potem jo mi pozdravljamo; sumimo pa, da jo klerikalci žele raditega, da bi v Okrožnem uradu lažje nemoteno gospodarili. Bomo videli.

Pakt med Jugoslavijo in Francijo — drugi Locarno.

Socialistični poslanec v francoski zbornici, Fontanier, je vprašal zunanjega ministra Brianda, zakaj se je ravno sedaj podpisala pogodba med Francijo in Jugoslavijo, ko razburja duhove zlasti v Italiji. Vobče obstoja mnenje, da se je sklenila pogodba, ker je Italija sklenila pogodbo z Albrodovje demonstriralo pred Tangerjem. Fontanier smatra, da sliči vsa stvar izzivanju na obeh straneh. — Briand je nato pojasnil, da pakt z Jugoslavijo ni v nobeni zvezi z omenjenimi dogodki, ker je bila pogodba signirana že pred 18 meseci ter ima namen ustvariti na Balkanu podobno pogodbo, kakršna je locarnska. — Nacionalistično hujkanje glede navedenih razlogov pri nas in zlasti v Italiji, če je Briandova izjava resnična, je le nevarno hujkanje k vojnemu razpoloženju v Italiji in pri nas.

Sejem za kožuhovino v Ljubljani se vrši dne 23. januarja 1928 v prostorih Ljubljanskega velesejma spoznamo z upravo istega in Lovsko zadruge. Opozarjamo vse lovce, da divje kože najbolje prodajo na tem sejmu in naj jih ne oddajajo poprej raznim prekupcem. Lovska zadru-

ga ima direktne zveze z domačimi in tujimi odjemalci, ki plačujejo za blago svetovne cene. Cela prireditev je zasnovana širokopotezno in bo sejem na podlagi pridobljenih izkušenj letos še bolje uspel. Seveda pa mora biti zbranega mnogo blaga, ker samo tako je mogoče povabiti na nakup inozemce, ker se jim sicer potovanje ne izplača. Zato je dolžnost vsakega zavrednega lovca, da pošlje vse pridobljene kože na naslov »Divja koža« velesejem, Ljubljana, ker samo v slogi in medsebojni podpori je moč in izgled na uspeh. Pri tej priliki opozarjamo vse lovce, da dobro in pravilno posuše kože. Škoda bi bilo, če bi se vsled nepazljivega ravnanja skvarile, ker bo blago vsled zgodaj nastopivše zime sicer prav dobro.

Velika žehta ni več strašilo, pred katerim je vsaka gospodinja enkrat ali dvakrat mesečno trepetala. Danes je vsaka gospodinja v stanju, da tako delo opravi kot zabavo. Vsaki teden postavi umazano perilo, da se čez noč namoči, a potem ga prekuhaj z »Radiom« v času, ko pripravlja kosilo. Konečno izper v čisti vodi, pa je v eni uri pranje gotovo, a perilo belo kot sneg.

Maribor.

Članski sestanek »Svobode«. Vsi člani vseh sekcij se pozivajo, da se udeležijo v petek 9. t. m. ob pol 8. uri zvečer sestanka v Ljudskem domu. Na dnevnem redu je poleg drugih točk volitev delegatov za občni zbor v Ljubljani, ki se vrši 11. t. m. Udeležba obvezna. — Predsednik.

Spored akademije, ki jo priredi delavska telovadna enota iz Studencev v soboto, dne 3. dec. ob 20. uri v veliki dvorani pivovarne »Union« (Götz) v Mariboru: 1. Godba (igra orkester železniških delavcev in uslužb., dirig. Schönherr). 2. Proste vaje deklek. 3. Proste vaje dečkov. 4. Kombinirane vaje članic in članov. 5. Članice (vaje na bradlji). 6. Člani (proste vaje). 7. Člani (na drogu in konju). 8. Članice (vaje s palicami). 9. Moški zbor: »Heut ist heut«, »Heimatglocken«; poje del. pevsko društvo »Frohsinn«. — Odmor. — 10. Mešani zbor: »Po zimi iz šole«, »Jutranja«; poje »Svoboda« Maribor. 11. Moški zbor I. in II., poje pevski odsek organizacije pekovskih pomočnikov. 12. Člani (vaje na bradlji). 13. Gojenke (krožne vaje). 14. Gojenke (proste vaje). 15. Člani (vaje na drogu). 16. Alegorija.

Nova knjigarna v Mariboru. Naše delavstvo, ki se zanima za izobrazbo in knjige, opozarjamo, da je otvorila v Mariboru na Aleksandrovi cesti št. 13 Tiskovna zadruga iz Ljubljane novo veliko knjigarno,

Hektografični aparati,

zvitki, masa, črnilo, trakovi dobite vedno po konkurenčnih cenah pri
Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica 61.
Telefon štev. 2980.

ki je bogato založena z vsemi slovenskimi knjigami, ima pa tudi veliko izbiro najnovejših nemških knjig. Tam se naročajo tudi razne revije.

Šoštanj.

Izid občinskih volitev v Šoštanju. Pri nedeljskih občinskih volitvah je dobila socialistična stranka 64 glasov in 3 mandate. Demokratska stranka 117 glasov in 6 mandatov. Nemci pa 159 glasov in 8 mandatov. Vemo, da se bo vsa javnost začudila, ko bo čitala, odkod dobe v slovenskem Šoštanju Nemci toliko glasov. Saj vsak, kdor Šoštanj malo bolje pozna, ve, da so v Šoštanju po krvi in jeziku samo 4 Nemci. Niti tovarnar Vošnjak ni Nemec. Tudi v ravnateljstvu tovarne ni nobenega Nemca, razen par uradnikov. Prvi ravnatelj tovarne Goričar je Slovenec. Drugi ravnatelj Mravljak tudi ni Nemec. Odkod tedaj toliko nemških glasov? Odtod: Že davno pred volitvami je bilo zapovedano, da morajo voliti nemško listo. In tako se je zgodilo, da so nekateri ljudje kakor korporali vodili po 3 in 4 delavce na volišče. Kdor pa je bil kljub terorju nekoliko dvomljiv, pa je moral najprej k raportu in potem šele na volišče. Ni se torej čuditi, da so socialistični stranki odvzeli nič manj kakor 90 do 100 glasov. Toda tisti,

ki so vzlic terorju glasovali za našo listo, so pokazali, da so možje zavesti in da je to kader, na katerega moremo vedno računati.

Zahvala. Krajevna organizacija Socialistične stranke Jugoslavije se tem potom zahvaljuje vsem cenjenim volilcem, ki so dne 27. nov. neustrašeno oddali svoje glasove socialistični listi.

Značilna izjava. Neki ravnatelj se je drugi dan po volitvah v občino izrazil napram verodostojni osebi, da, dokler bo tovarna stala, se socializem v Šoštanju ne bo razvil. — Mi pa nasproti temu izjavljamo, da se je socializem razvil in se razvija še v drugih krajih, kjer so živeli duševni velikani Bismarcki in drugi, in se bo razvil tudi v Šoštanju, kljub vsej domišljavosti gospoda usnjarskega ravnatelja Mravlagga!

Ruše.

Strašna zmešnjava je nastala tukaj in po sosednih občinah zaradi občinskih volitev. Srežko poglavarstvo je namreč pomotoma označilo čas za reklamacije do 11. novembra; to pomoto niso znale popraviti občine, kljub temu, da nasprotuje volilnemu zakonu, in zato prihajajo reklamacije nazaj z označbo, da je že prepozno. S tem pa prihaja tudi vlaganje kandidatnih list prepozno. So-

cialisti smo se sicer držali zakonite dobe, zato morajo biti naše reklamacije in že vložene kandidatne liste tudi veljavne. — V negotovosti tavajo tudi naši dekalisti, ki enkrat poročajo, da gredo skupaj z nami, drugič zopet ločeno itd., enkrat je ta renega, drugič oni. Dejstvo je, da si je razredni proletariat pripravil program za bodoče delo v občinskem zastopu, kakor starostno zavarovanje, stanovanjsko akcijo, šolstvo in več drugih za delavstvo važnih zadev, o čemur bomo drugič obširneje poročali. Pri tem smo si želeli sodelovanja prav vseh delavoljnih sodrugov. V to svrhu so se vršili sestanki in konference in končno pripravili skupni nastop na podlagi socialističnega programa. Tem bolj pa smo bili presenečeni pri dekalističnih kandidatih; najraje bi hoteli biti na prvih mestih oni, ki so se leta 1924 ponujali za denar klerikalcem, leta 1925 zaradi lepšega Radiću, leta 1926 demokratski Uniji itd. To je dalo povod socialističnemu delavstvu (vedoma napačno poročano v »Enotnosti«), da se taki kandidaturi najodločnejše upre, na drugi strani pa vstvari enotni nastop, da zmagamo.

Delavstvo odobrava delo sodruga Petejana. V nedeljo, 27. nov., se je vršil dobro obiskan shod krajev-

ne organizacije Socialistične stranke Jugoslavije, na katerem je med zbranimi delavci in kmeti poročal o parlamentarnem delu sodr. Petejan. Navzoči so že med njegovim govorom metali ostre opazke na naslov vladajoče gospode, posebno na klerikalce. Po končanem, nad eno uro trajajočem govoru so navzoči na predlog s. Janka soglasno odobrili njegovo delo in mu dali nadaljne zapužanje. Na to so govorili še posamezni kandidati delavske kandidatne liste za občinske volitve, kar so sodrugi istotako vzeli z zadovoljstvom na znanje. —d.

Mežica.

Dramatični odsek »Svobode« v Mežici bo vprizoril na Barbaro, dne 4. decembra 1927 ob 3. uri popoldne v dvorani nad Konzumom gledališko predstavo »Revolucijska svatba« drama v 3 dejanjih iz francoske revolucije iz leta 1793. Kostume (iz dobe kralja Ludvika XVI.) posodi gledališče. Igra je krasna, kakršne v Mežici še niste videli, radi tega naj si jo ta dan vsak ogleda, ker ponavljala se ne bo. Radi velikih režijskih stroškov se zviša vstopnina za 2 Din za osebo. — Podružnica »Svobode« v Mežici vabi vse svoje člane na redni občni zbor, kateri se vrši v četrtek, dne 8. decembra 1927 ob pol 9. uri dopoldne v društveni dvorani nad Konzumom z dnevnim redom: 1. Poročilo funkcionarjev. 2. Poročilo odsekov. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti. Ako ob napovedani uri ne bi bilo zbrano zadostno število članov, se občni zbor vrši eno uro pozneje ob vsakem številu navzočih. Odbor.

Branko Mejovšek

Maribor, Tattenbachova ulica 13

nudi najceneje: premog, drva, kolobare, koks, kovaški premog, oglje, cement. — Točna postrežba

Božična darila

v zlatu, srebru in ure po znižanih cenah. Namizna posoda iz alpaka srebra od Din 300.— naprej.

A. Stojec, Maribor
Jurčičeva ulica št. 8.

Popravila ur najcenejše in z jamstvom. — Po stenske ure se pride na dom.

ŠTAMPILJE.

S. PETAN, Maribor, Aleksandrova c. 43, nasproti gl. kolodvora.

JUSTIN GUSTINČIČ,

Maribor, Tattenbachova ulica 14.
Največja, najcenejša in najhitrejša mehanična delavnica, zlasti za kolesa, motocikle, otroške vozičke, šivalne stroje, pisalne stroje, gramofone, kakor vsa mala in velika mehanična popravila in okretala. — Lastni prostori za popravila in emajliranje z električnim pogonom.

Vsi kupujejo obleke pri

J. Trplinu, Maribor, Glavni trg 17

ker tam se dobi suknjo že od 26 Din naprej, kakor tudi vsakovrstno drugo blago po najnižjih cenah.

Kot pripravno darilo

priporočam lepe iz klobučevine po in eleg. klobuke znižanih cenah

MARIJA JAHN

modistka, Maribor, Stolna ulica št. 2.

Popravila poceni in točno!

Ročni kovčki

za potovanje, damske in šolske torbice, listnice, denarnice, tobačnice, nahrbtniki, gamaše itd. itd. Opreme in pritlikline za konje, dežne ponjave za konje in vozove, ovrtniki in nagobčniki za pse, gonilni jermeni iz usnja, kakor tudi šivalni in vezalni jermeni.

IVAN KRAVOS, Aleksandrova cesta 13. Telefon štev. 207.

„JUNIPER“

železno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim boleznim itd. Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in konzumni trgovini. — Glavna zaloga:

VITOMIR DOLINŠEK

Agentura „Juniper“

CELJE, GOSPOSKA ULICA 26

Trgovci, zahtevajte engros cene.

Priporočam svojo veliko zalogo

„DOKO“

čevljev

za dame, gospode in otroke ter vseh vrst usnjatih dokolenic lastnoročnega domačega izdelka. Oglejte si zalogo v **Prešernovi ulici št. 9, na dvorišču.**

Ivan Čarman.

Velika božična razstava!

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“

LASTNIK ALBIN PRISTERNIK

Maribor, Aleksandrova c. 19.

Nogavice (Haferisocken), čista volna od Din 12.— do Din 18.—, otroške nogavice, čista volna, od Din 12.— naprej, otroške pletene jopice, čista volna, od Din 50.— naprej, ženske in moške pletene jopice, čista volna, od Din 80.— naprej. — Posebni oddelek igrač ter božičnih okraskov! Pape od Din 1.50 naprej, trompete, puške, sablje, železnice, zoge kakor druge igrače v vsaki izbiri, angeljske lase, držaje za svečke, božične svečke, čarovne svečke in ostali božični okraski v največji izbiri.

Pozor! 5% popust! Pozor!

Obleke, površnike,

gumijeve plašče, čevlje, gamaše, dežnike, potovalne kovčke, klobuke, čepice, perilo, nogavice (moške in ženske), rokavice, športske telovnike za ženske in moške i. t. d. dobite najceneje pri

Ant. Tkalec, Maribor

Glavni trg št. 4

„Ljudska samopomoč“

podporno društvo za slučaj smrti v Mariboru sprejema vse zdrave osebe nad 50 do 80 let stare in bivajoče v Sloveniji

samo še do 31. decembra 1927.

Podporna vsota znaša 2000 do 16.000 Din. Društvo šteje danes že nad 1000 članov. Zahtevajte takoj pristopno izjavo zastoj iz pisarne „Ljudska samopomoč“ v Mariboru, Aleksandrova cesta 45/II.

Delavci pozor!

Po dolgoletnih izkušnjah se je iznašlo sredstvo „Jol“, za odstranitev kurjih oces in trde kože na nogah brez bolečin in operacij. — Naroča se: **Laboratorium Celje, Razlagova ulica 11.** Cena „Jolu“ 1 zavojček Din 8, ki zadostuje za odstranitev neprijetnega zla.

Naznanilo.

S 1. decembrom 1927 otvorim v črni v bivši

AVTO-GARAŽI

pri Matevžu svojo kleparsko podružnico in jo uljudno priporočam vsem p. n. naročnikom in odjemalcem.

Ivan Vidali, kleparski mojster, Prevalje.

L. MIKUŠ

LJUBLJANA, MESTNI TRG 15.

✱

DEŽNIKI

NA MALO.

NA VELIKO.

USTANOVLJENO 1820. - TELEFON 2282

Ivan Jančar, Ljubljana

Izdelovanje oljnatih barv, lakov, firneža in steklarskega kleja.

Prodajalna: **Miklošičeva cesta št. 4**

Skladišče: **Vidovdanska cesta št. 14**

Zaloga vseh potrebščin za slikarje, pleskarje, ličarje in v te stroke spadajoče.